

Dersin Adı : HADİS I

Dersin Amacı : Öğrencilere hadis edebiyatının temel kaynaklarını ve hadislerin Hz. Peygamber döneminden itibaren tarihsel süreçteki oluşum safhalarını (hıfz, kitâbet, tedvîn ve tasnîf) kavratmak; erken dönem tasnif mahsulleri olan müsned, muvatta ve musannef türü eserleri, bu eserlerin otorite kabul edilen müellifleriyle birlikte tanıtmak. Dersin temel hedeflerinden biri de teorik bilgileri pekiştirmek amacıyla, bu klasik eserlerin orijinal **Arapça okuma metinlerini** tahlil ederek öğrencilerin metin okuma, anlama ve teknik analiz yeteneklerini geliştirmektir.

Dersin İçeriği : Bu ders kapsamında öncelikle hadis edebiyatının el-Fihrist ve Keşfü'z-zunûn gibi genel nitelikli kaynakları ile Bustânü'l-muhaddisîn ve er-Risâletü'l-müstetrafe gibi özel nitelikli kaynak eserleri incelenmektedir. Hadislerin Hz. Peygamber döneminden itibaren hıfz, kitâbet, tedvîn ve tasnîf safhalarından geçerek nasıl kayıt altına alındığı ve sınıflandırıldığı tarihsel süreç içerisinde ele alınmaktadır. Tasnîf dönemi öncesinin ilk mahsulleri olan sahîfeler, cüzler ve erbaûn türü çalışmaların ardından; Ebû Dâvûd et-Tayâlisî, Humeydî ve Ahmed b. Hanbel'in râvi merkezli (ale'r-ricâl) Müsned'leri teknik açıdan tahlil edilmektedir. Ayrıca İmam Mâlik'in el-Muvatta'ı ile Abdürrezzâk b. Hemmâm ve İbn Ebî Şeybe'nin konu merkezli (ale'l-ebvâb) Musannef'leri ve Dârimî ile Dârekutnî'nin Sünen'leri dersin temelini oluşturmaktadır. Tüm bu teorik konular, her bir müellifin eserinden seçilen orijinal **Arapça örnek metinlerin** okunması ve hadis terimleri açısından analiz edilmesiyle pekiştirilmektedir

Haftalık Ders İçeriği :

1. Hafta: Hadis edebiyatına giriş: Genel ve özel nitelikli kaynak eserlerin tanıtımı
2. Hafta: Hadis edebiyatının oluşum safhaları I: Hıfz (ezber) ve Kitâbet (yazma) dönemleri
3. Hafta: Hadis edebiyatının oluşum safhaları II: Tedvîn ve Tasnîf dönemleri
4. Hafta: Tasnîf dönemi öncesi ürünler: Sahîfeler, Cüzler ve Erbaûnlar (Kırk hadisler)
5. Hafta: Tasnîf Devri mahsullerine genel bakış: Ale'r-ricâl ve Ale'l-ebvâb sistemleri
6. Hafta: Ebû Dâvûd et-Tayâlisî ve Humeydî: Müsned türünün özellikleri, müelliflerin hayatı ve metotları
7. Hafta: Metin Okumaları I: Tayâlisî ve Humeydî'nin Müsned'lerinden seçme Arapça metinlerin tahlili
8. Hafta: İmam Ahmed b. Hanbel: Hayatı ve el-Müsned'in hadis tarihindeki yeri
9. Hafta: Metin Okumaları II: Ahmed b. Hanbel'in el-Müsned'inden örnek metinlerin okunması ve incelenmesi.
10. Hafta: İmam Mâlik ve el-Muvatta: Medine ekolü, "Amel-i ehl-i Medîne" ve eserin tertibi.
11. Hafta: Metin Okumaları III: el-Muvatta'dan fıkhi hüküm içeren Arapça metinlerin tahlili.
12. Hafta: Abdürrezzâk b. Hemmâm ve İbn Ebî Şeybe: Musannef türü eserlerin genel özellikleri ve önemi.
13. Hafta: Metin Okumaları IV: Abdürrezzâk ve İbn Ebî Şeybe'nin Musannef'lerinden seçme Arapça bölümlerin okunması.

14. Hafta: Dârimî ve Dârekutnî: Sünen literatürü ve bu iki eserin Kütüb-i Sitte ile ilişkisi

HADİS İ DERS KAZANIMLARI

Kazanım No	Ders Kazanımı	Yeterlilik			Kazanım Yeri (Sınıf içi / sınıf dışı şeklinde yüzde oranı burada belirtilecek)	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Açıklama Yapılacak (Öğrencinin bu kazanımı hangi araç ve yöntemlerle elde edeceğine dair açıklamalar. Sözelimi kitap, ödev, sunum, proje, youtube linki, müze ziyareti, sivil toplum kuruluşu etkinlikleri, informal eğitim etkinlikleri, sempozyum, konferans, panel, kongre, TV programı izleme ve konuk olma, Radyo programı dinleme ve konuk olma vb.)	Ölçme ve Değerlendirme Aracı (Soru, ödev, proje, sunum vb.)	Ölçme ve Değerlendirmenin Öğrenci Merkezli Olup Olmaması	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Öğrenci İş Yükü
		Bilgi	Beceri	Yetkinlik					
K1	Hadis edebiyatının genel (İbnü'n-Nedîm, Kâtib Çelebi vb.) ve özel (Kettânî, Dihlevî vb.) nitelikli temel kaynaklarını tanıyarak bibliyografik araştırma yapma becerisi kazanır		X		%50 Sınıf İçi %50 Sınıf Dışı	İSAM ve Yazma Eserler portalları üzerinden dijital kaynak tarama pratiği.	Ödev	Evet	4
K2	Hadislerin Hz. Peygamber döneminden itibaren geçirdiği hıfz, kitâbet, tedvîn ve tasnîf evrelerini tarihsel süreçleri ve gerekçeleriyle açıklar.	X			%70 Sınıf İçi %30 Sınıf Dışı	Ders kitabı üzerinden kronolojik özet çıkarma ve karşılaştırma.	Yazılı Sınav	Hayır	6
K3	Hadis edebiyatının ilk mahsulleri olan sahîfe, cüz ve erbaûn (kırk hadis) türü eserlerin yapısal özelliklerini ve günümüze intikal süreçlerini kavrar.	X			%80 Sınıf İçi %20 Sınıf Dışı	Dijital kütüphanelerden (Ör: Shamela) örnek bir "cüz" incelemesi.	Yazılı Sınav	Hayır	6
K4	Hadis tasnifinde kullanılan ale'r-ricâl (râvi esaslı) ve ale'l-ebvâb (konu esaslı) sistemleri arasındaki metodolojik farkları ayırt eder.	X	X		%60 Sınıf İçi %40 Sınıf Dışı	İki farklı türdeki eserin fihrist yapısının karşılaştırılması ödevi.	Rapor / Sunum	Evet	7
K5	Erken dönemin otorite kabul edilen müsned (Tayâlisî, Humeydî, Ahmed b. Hanbel), muvatta (İmam Mâlik) ve musannef (Abdürrezzâk, İbn Ebî Şeybe) türü eserlerini ve müelliflerini analiz eder.	X		X	%50 Sınıf İçi %50 Sınıf Dışı	Ahmed b. Hanbel veya İmam Malik gibi müelliflerin metodolojisinin araştırılması.	Yazılı Sınav / Ödev	Evet	5
K6	Erken dönem klasik hadis kaynaklarından seçilen orijinal Arapça örnek metinleri teknik açıdan tahlil ederek hadis terimlerini metin üzerinde		X		%40 Sınıf İçi %60 Sınıf Dışı	Klasik metin pasajları üzerinde terim uygulama ve sened analizi	Uygulama / Ödev	Evet	6

	uygulama yetisi kazanır.					çalışmaları.			
--	--------------------------	--	--	--	--	--------------	--	--	--

HADİS I DERS KAZANIMLARI İLE PROGRAM ÇIKTILARININ EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Program Çıktıları (Güncel)

- PÇ1.** İlahiyat alanında tanımlanmış bir hedef doğrultusunda bir süreci çözümler ve tasarlar. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)
- PÇ2.** İlahiyat alanında verileri çözümler, özel öğretim yöntemlerini uygular, sosyolojik ve psikolojik perspektif kazanır ve toplumsal olayları yorumlar. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)
- PÇ3.** Eğitim uygulamaları için gerekli çağdaş teknikleri ve hesaplama araçlarını kullanır. (Beceri: Uygulamalı)
- PÇ4.** Eğitim uygulamalarında disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapar. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)
- PÇ5.** Eğitim uygulamalarında bağımsız davranır, inisiyatif kullanır ve yaratıcı davranış sergiler. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)
- PÇ6.** Yaşam boyu öğrenme davranışı kazanır. (Yetkinlik: Öğrenme)
- PÇ7.** Sözlü ve yazılı iletişim becerileri kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
- PÇ8.** Mesleki ve etik sorumluluk anlayışı kazanır. (Yetkinlik: Alana Özgü)
- PÇ9.** Din ve değerlerle ilgili temel kavramları tanır. (Bilgi: Kuramsal-Olgusal)
- PÇ10.** Topluma hizmet bilinci oluşur. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

Dersin Adı: HADİS I						Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
						ILF-108	2	2	4	3
Ders Kazanımları/Program Çıktıları	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
DK1.	3	2	1	1	2	4	3	3	5	2
DK2.	3	3	2	2	2	5	3	3	4	2
DK3.	5	5	3	2	3	4	3	4	3	2
DK4.	5	4	2	2	3	4	3	5	3	3
DK5.	4	5	2	3	4	4	4	4	4	5
DK6.	3	5	2	3	5	4	5	5	4	5

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek

HADİS İ DERS KAZANIMLARI İLE DİSİPLİNE ÖZGÜ ÇIKTILARIN EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Disipline Özgü Çıktılar (Güncel)

DÖÇ1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.

DÖÇ2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.

DÖÇ4. Kur'an ve sünneti birlikte ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ5. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ6. Din istismarı, şiddet, İslamofobi gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ7. Felsefî ve entelektüel bir tutumla farklı düşünce ve yorumları objektif olarak değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ8. Din ve düşüncede aslolanın ilke ve değerler olduğunu bilip kişi ve kurumları eleştirebilme becerisine sahip olma.

DÖÇ9. İlahiyat eğitiminin temelini oluşturduğu ilmi bir yaklaşım çerçevesinde din eğitimi ve din hizmetleri (dini danışmanlık ve rehberlik) verme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ10. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ11. Din hizmeti gerçekleştirirken bireyin psikolojik durumunu ve toplumun yapısını analiz etme becerisine ve buna uygun çözümler sunma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ12. İslam tarihi, kültürü ve sanatı hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.

DÖÇ13. Sosyal bilimler kavram, konu, metot ve yöntem bilgisine sahip olma, ayrıca BAP TÜBİTAK vb. kapsamda hazırlanan proje çalışmalarını planlayacak ve yürütecek yetkinliğe sahip olma.

Dersin Adı: HADİS I									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									ILF-108	2	2		3
Ders Kazanımları/Disipline Özgü Çıktılar	DO Ç 1	DO Ç 2	DO Ç 3	DO Ç 4	DO Ç 5	DO Ç 6	DO Ç 7	DO Ç 8	DO Ç 9	DO Ç 10	DO Ç 11	DO Ç 12	DO Ç 13
DK1.	1	5	3	3	2	2	3	3	2	2	1	4	5
DK2.	1	3	3	4	3	2	2	3	2	2	1	5	4
DK3.	1	3	2	3	2	1	2	2	2	2	1	5	4
DK4.	1	4	3	4	3	2	3	3	2	2	1	4	5
DK5.	1	5	4	5	4	3	4	4	3	3	2	5	4
DK6.	2	5	4	5	4	3	4	4	3	3	2	4	4

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek